

FOAIA DIECESANĂ

Organ al Eparhiei gr. or. rom. a Caransebeșului

APARE DUMINECA

Prețul abonamentului:	Prețul inserțiunilor:	Corespondențele se adresează redacțiunii
Pentru Austro-Ungaria pe an 10 coroane	Pentru publicațiuni oficiale, concurse edicte etc. publicate de 3 ori, dacă conțin până la 150 de cuvinte 6 cor., până la 200 de cuvinte 8 cor. de aci în sus 10 coroane	„FOAIA DIECESANĂ”
” ” ” pe 1/2 an 5 ”		iară banii de prenumerațiune și inserțiunile la
” România și străinătate pe an 14 franci		ADMINISTRAȚIA
” ” ” ” pe 1/2 an 7 ”		Librăriei și Tipografiei diec. în Caransebeș

Prea Sântitul nostru în București

După scirile aduse de foile din România Prea Sântia Sa Domnul Episcop, *Nicolae Popea*, a fost primit cu multă căldură și afabilitate din partea academicianilor și demnitarilor bisericesci de acolo.

Prea Sântia Sa a luat parte la ședințele academiei; a fost primit, Joi în 9 Martie v., în audiența de Maiestatea Sa Regele Carol al cincilea împreună cu Prea Sântia Sa aproape 3/4 de oră în modul cel mai afabil despre starea bisericilor și școalelor dela noi și despre subiectul, pe care Prea Sântia Sa l-a tractat Luni la 13 Martie în discursul său dela Academie.

Prea Sântia Sa, însoțit de Prea Cuvioșia Sa Părintele Arhimandrit *Filaret Musta*, a făcut vizită Joi, 9 Martie, la Îl. PP. SS. Metropolitul primat și Metropolitul Moldovei, iar cu o zi mai nainte Marchisului de Pallavicini, ministrul plenipotențiar al Austro-Ungariei.

Atât Îl. PP. SS. Metropoliți cât și amintitul ministru au întors Prea Sântiei Sale visita.

Duminecă în 12 Martie a avut loc la internatul teologic din Radu Voda un concert executat de către teologii și elevii seminariului central și ai seminariului Nifon. La acest concert, cercetat de clerul înalt din România și reprezentanții guvernului, a luat parte și Prea Sântia Sa, dimpreună cu P. C. Sa Părintele *Filaret Musta*. Concertul a succes splendid și Prea Sântia Sa și-a exprimat mulțămirea și a felicitat pe compositorul *Chiriac*, conducătorul corului capelei din Paris, ale cărui piese în stil oriental s'au executat și care era de față.

Luni a fost ședința solemnă, în care Prea Sântia Sa Episcopul nostru și-a ținut discursul de recepțiune. Despre decursul acestei ședințe cetim în „România Jună”:

„Eri Academia română a primit în sinul său în mod sərbătorese pe noul său membru *P. S. S. Nicolae Popea*, episcopul Caransebeșului, care și-a ținut cuvântarea de primire vorbind despre: *Arhiepiscopul și metropolitul Andrei baron de Șaguna*.

„Încă de la ora 1, tribunele publice din frumoasa sală de ședințe festive a Academiei se umpluseră de un public ales; jos în sală sosise și s'au așezat pe rând pe rând la nișele corespondenți ai Academiei: *N. Ionescu, P. Poni, A. Naum, V. Maniu, A. D. Xenopol, I. Vulcan, St. Fălcoianu, Dim. A. Sturdza, V. A. Urechia, Dr. Felix, N. Quintescu, B. P. Hasdeu, Karagiani, Sp. Haret, Erbiceanu, I. Kalinderu, Dr. Kalinderu, Dr. V. Babeș, Dr. Râmnicianu, Gr. Ștefănescu, d-nu C. F. Robescu, d-nu Sabba Ștefănescu, Dr. D. Onciul, Th. Speranția, Dr. Istrati, P. S. Aurelian, Dr. Sutz, Hepites, I. Negurzzi, Gr. Tocilescu, I. Bogdan, Ionescu-Gion, I. Tanoviceanu, P. Grădișteanu, St. Sihleanu, Dr. Vitzu, etc.*

„Au mai asistat din partea clerului înalt: *Î. P. S. S. Metropolitul Iosif al Moldovei, Î. P. S. S. Metropolitul primat Iosif, P. S. S. Episcopul Atanasie al Râmnicului, P. S. S. Episcopul Partenie al Dunărei de jos, P. S. S. Arhiepiscopul Calistrat Orleanul, P. S. S. Arhiepiscopul Piteșteanu. Apoi d-na Zoe D. Sturdza, d-na de Dunka Schiau și d-na colonel Șaguna, d-nii generali Budișteanu, Rasty și Algiu, colonel Șaguna, protopresbiter Simion Popescu și d-nii Eugen Brote, A. C. Popovici, Stăncescu, Moroianu, Chendi, St. Popp, St. Orășeanu, Gârboviceanu etc. etc.*

„Pe la ora 1 și un sfert își face intrarea în sală, noul membru, *P. S. S. Episcopul Popea*, îmbrăcat sərbătorese și însoțit de vicarul său, Arhimandritul *Filaret Musta*.

„La ora 1 și jum. sosese *M. S. Regele*

Bibl. Univ. Cluj

Nr. 1255-1923

Carol și A. S. R. Principele Ferdinand, cari sunt întâmpinați de către d. președinte al Academiei, și domni Sturdza, Aurelian și alții. M. S. Regele și A. S. R. Principele în trecere spre tribuna presidială saluta pe P. S. S. Episcopul Popea.

„D. P. Poni, Președintele Academiei, dă citire unei frumoase adrese din partea Academiei către Augustul sau Protector, la care M. S. Regele răspunde prin o frumoasă vorbire zisă cu glas tare și cadentat. M. S. în vorbire spune, că dăruiesc Academiei un important memoriu scris în l. franceză de un diplomat, asupra stărilor din Moldova din timpul lui Alexandru Ipsilanti. M. S. arată și cuprinsul diferitelor părți ale memoriului și apoi, urând spor în lucrările Academiei, dă cuvântul P. S. S. Episcopului Popea pe care spune, că îl salută cu căldură în mijlocul Academiei noastre.

„P. S. S. Episcopul Popea începe prin a mulțumi Înaltului corp pentru alegerea făcută în persoana Sa; spune că de mai bine de 50 de ani n'a pus piciorul pe pământul României și face o comparație între starea țării de atunci și cea de azi, creată mai ales prin înțelepciunea și eroismul M. S. Regelui Carol (Aplause). Trece apoi la subiect și după ce face biografia lui Șaguna se oprește și analizează pe larg activitatea lui politică plină de înțelepciune — activitate, care a adus Românilor din Transilvania a nouă viață politică și bisericească.

„Se suspendă ședința pentru 5 minute, în care timp M. S. Regele și A. S. principele se întrețin cu Episcopul Popea, I. P. S. L. Metropolitii și alți domni membri ai Academiei.

„La redeschiderea P. S. S. Episcopul Popea resumă activitatea bisericească și școlară a lui Șaguna și termină cu o frumoasă închiere asupra bărbatului providențial al Românilor ortodocși din Transilvania și Ungaria. Salve de aplase acoper ultimele cuvinte ale P. S. Sale.

„M. S. S. Regele dă cuvântul d-lui D. Sturdza spre a răspunde P. S. S. Episcopului Popea.

„Răspunsul domnului D. Sturdza a fost plin de învățăminte frumoase din viața celor doi metropoliți mari ai Românilor din secolul al 19: Andreiu Șaguna și Veniamin Costache al Moldovei.

„Termină aducând laude cuvenite noului membru, a cărui viață a fost consacrată neamului și bisericii sale.

„Așa s'a sfârșit serbarea înălțătoare de la Academie. M. S. Regele și A. S. Principele au părăsit sala luându-și rămas bun de la P. S. S. Episcopul Popea, căruia M. S. Regele i-a zis la despărțire: »*La revedere la anul viitoriu*«.

Atât „România Jună“.

Noi, fiii credincioși ai Prea Sântiei Sale Părintelui Episcop Nicolae Popea, făloși suntem de strălucitele succese, ce le-a raportat iubitul

nostru Arhipăstoriu în tot timpul, cât a petrecut în România.

Deci ceriul, ca să avem pe Prea Sântia Sa încă mulți ani în fruntea noastră!

Din istoria Banatului Severin

Severinul sub stăpânirea principilor ardeleni până la predarea cetăților Caransebeș și Logoj în mâinile Turcilor 1526—1658.

Rudolf 1576—1608; Matia II. 1608—1619; Ferdinand II. 1619—1657; Ferdinand III. 1637—1657;

Sigismund Báthory 1602; Moise Székely 1603; Stefan Bacskay 1605—1606; Sigismund și Găvrilă Báthory 1607—1612; Andreiu Géczy 1611; Găvrilă Bethlen 1613—1629; George Rákoczy I. 1630—1648; George Rákoczy II. 1648—1660; Francisc Rhédey; Ahațiu Barsay.

(Continuare)

O foamete groaznică, ce urmă acestui rebel, a potențat miseria populațiunii și a produs o stare atât de deplorabilă, încât cu durere trebuie să ne întoarcem fața dela scenele, care s'au petrecut în mijlocul locuitorilor. Sermanii erau necesități să se nutrească cu lucrurile cele mai scârboase, să roadă carnea de pe corpul propriu și să vâneze după carne de om. S'au întâmplat că rudeniile se mâncau unele pe altele, și că părinții, străpuși de foamete în stare de nebunie, își jerteau chiar pruncul lor. De multe ori s'au oțărât între membrii aceleiaș familii soartea, că cine are să fie jertfit! La atâtea calamități se adăuse și ciurma, care la rândul ei decimă cumplit rânduile locuitorilor chinuți. A pierit fostul Ban logoj-caransebeșean George Palaticiu, George Makó (Macu), soția lui Moise Székely și alți bărbați distinși în viața publică a Severinului¹⁾.

Abia prin delăturarea lui Șimion Lodi din scaunul Banilor (1605)²⁾ se pune capăt tiraniei ostăsești, teroarei și împilărilor la care au fost espusi locuitorii Severinului în decurs de 2 ani de zile. Întimplările petrecute în Transilvania aduc cu sine schimbările referințelor bănățene.

Fiind Basta necesitat să se retragă în Aprilie 1604 iarăș din Transilvania, crezură oligarhii rebeli, că e sosit timpul, ca să restituie guvernul național. Spre scopul acesta se pune capul pribegilor Găvrilă Bethlen în corespondință cu *Stefan Boeskey*, care avea moșii numeroase în Transilvania și era cel mai puternic magnat al Ungariei superioare³⁾, oferindu-i

¹⁾ Ibid: v. I, p. 87.

²⁾ *Bethlen Farhas* susține, că Lodi, numit — după națiunea căreia aparține — și Horvath, a fost născut în Dalmația. Pesty Fr. însă arată, că acest tiran, instituit de „protocăpitan“, sau după cum îl intitulează alții de „Ban“ al Caransebeșului, e din Győr (Arabonna). El s'a căsătorit cu *Suzana*, fiica lui *Boronkay*. Deoarece-ce numitul Ioan Boronkay n'a voit să binecuvinteze această căsătorie, Lodi a stăruit să-l spânzure, și nu s'a sfîșit să pășască peste cadavrul soarelui său la altarul. Aflăm că Sigismund Rákoczy donează lui și soției sale Suzana la anul 1607 moșii în Dalboșet, Găvojdia, Dragomirești, Zăguzeni etc. (Pesty: vol. I. p. 307).

³⁾ *Griselini* p. 93 și *I. H. Schwicker*: *Geschichte des Temeser Bonats* p. 202, susțin că Boeskey ar fi avut în Severin mulți partizani încă de pe timpul, când a fost Ban al districtelor Logoj și Caransebeș. Pesty, scrutătorul cel mai zelos al referințelor severinene însă, neagă că Boeskey ar fi ocupat cândva această dignitate.

Fiind exilat pe timpul lui Andreiu Báthory, din Transilvania, s'a dus la Praga și Rudolf, după ce l'a folosit ca consilieriu pentru regularea afacerilor ardeleni, l'a restituit în moșiile, care i-s'au fost

dimpună cu coroana ocărnuirea țării. Marele vezir Lolla Mohamed, guvernând după moartea lui Mohamed III în numele minorului Ahmet, imperiul turcesc, sprijini cu toată căldura planurile rebelilor și porunci Transilvanenilor să se înroleze sub steagurile lui Bocskay, a protegiatului de acum al pașahului¹⁾.

Ca un fel de preludiv a evenimentelor, ce urmează, sunt a se considera luptele din Banat. Deja pe la 1604 luaseră Turcii dela Sârbi castelul Bocșei, iar încercarea generariului imperial Ludovic Rákóczy, de a scoate Turcii din Bece, a fost respinsă după multă vărsare de sânge²⁾. Pribegii ardeleni de prin Banat și locuitorii districtelor Logoj și Caransebeș³⁾, ademiniți de G. Bethlen, se înrolează în urma acestor învingeri sub steagurile lui Bocskay. Rebelii se împreună la Logoj cu Tatarii și Turcii lui Bektas pașa, cu scopul ca să invaziuneze peste Făget în Transilvania. Complotul s'a urzit în tăinicie și imperialii nici nu visau de catastrofa, ce le-o pregătise creștinii. Totuș manevrele Turcilor, asupra cărora veghia mereu garnisoana din Lipova, nu putură să rămână neobservate. Generalii imperiali, auzind de concentrarea Turcilor, adună în pripă ostășimea resfirată și pe la mezul nopții se aruncă fără veste asupra taberei inimice. Restriștea Turcilor e desevisită. Aceia, care scăpară de sabia Austrieilor se ascund prin pădurile vecine, iar Bektas pașa și G. Bethlen, lăsând cătabălicul și toate, câte le aveau cu sine în taberă, abia se mântuiesc în Timișoara. Dimpună cu cătabălicul lui Bethlen căzută în mâna imperialilor corespondința de până aci a lui Bocskay, referitoare la câștigarea Ardealului, și descoperindu-se astfel complotul, Bocskay e necesitat să ridice pe față steagul rebeliunii.

În urma succesului de lângă Timiș rezeziră imperialii o ceată compusă din Sârbi și haiduci spre S. Banatului, care înainte în Iulie până în apropierea Belgradului. Densii iau cu ocasiunea aceasta Cubinul cu asalt, prind 80 de Turci, 500 femei și prunci și să întorc încărcăți cu pradă la Lipova și la Caransebeș⁴⁾. Deși unii din locuitorii acestui oraș înclinau spre rebeliune totuș mulțimna remase fidelă imperatului, ceea-ce se constată din dispozițiunile comisariilor imperiali, care, luând cetatea sub alor ocrotire, trimit întru apărarea ei 200 Secui și muschetiri sași.

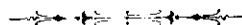
Perderile din Banat ale rebelilor sunt recompensate prin succesele obținute în Transilvania și Ungaria superioară. Bocskay este ales într'o adunare, ținută la 17 Aprilie 1605 în Szerencse, de „principe al Ardealului și a părților unghurene⁵⁾” și se *susține cu ajutoriul Turcilor*⁶⁾ până la finea anului 1606. Severinenii n'au participat la adunarea aceasta; ei sunt între cei din urmă, care se închină noului stăpân. Directiva Bănă-

tenilor parede de astădată dela Lipoveni, care dimpreună cu Ludovic Rákóczy trec în partea lui Bocskay. Acestui exemplu urmează Caransebeșul, Logojul și alte comune bănățene, ceea-ce se constată din scrierile lui Bocskay, adresate către amicii sei, în care le arată, că deja din Martie a devenit Domnul acestei provincie și că a denumit pe *Pavel Keresztes* de ban al districtelor Caransebeș și Logoj.

Din faptele lui Bocskay iese neîndoielnic la iveală, că densul a fost instrument servil al Turcilor și inimic neîmpăcat al împăratului. El bate pe Basta într'o luptă fățișă și după ce își supune Sătmarul, Cașovia, Tirnavia, Trencin și Skalicz, trece Dunărea, invaziunează în Austria și Stiria și devastând aci 12 comune, după nenumerate nelegiuiri, vinde Turcilor la 80.000 de oameni, care sunt mânați ca vitele la Constantinopol¹⁾.

Se poate zice că anul 1605 e unul din cei mai nenorocoși pentru locuitorii Ungariei, nu numai pentru pierderea cetăților Strigoniu (Esztergom), Vișegrad Palota, Vesprim și Érsekújvár, ci deosebi pentru dejosirea țării, seversită în câmpia Rákos prin îngenunchierea lui Bocskay înaintea lui Lolla Mohamed, din a cărui mână primi Bocskay coroana și titlul de rege-vasal al pașahului²⁾; prețul darului e cedarea cetăților Lipova, Ienepolia și a tuturor castelurilor bănățene, cucerite de George Borbély în epoca strălucită a principelui Sigismund Báthory.

(Va urma)

Predică

pentru Dumineca III din păresimi

„Ori-cine vrea să vină după mine, să se lăpede de sine, să-și ia crucea sa și să-mi urmeze mie!”

Marcu 8, 34.

Iubiților Creștini!

Sânta Duminecă de azi e consăntită — după cum ați putut cunoaște din cântărire și înțele mărețe bisericesci — închinării sântei crucei, a lemnului de viață dătătoriu, din care peste puține zile prin învingerea ispitelor, prin ascultarea și lăpădarea de sine a unui om, a Mântuitorului nostru Isus Cristos, ne va răsări noauă creștinilor rēdicarea din păcat, binecuvântarea și viața vecinică, întocmai precum oarecând tot din pomul vieții, dar prin poticuirea de ispitele diavolesci și prin neascultarea unui om, a strămoșului Adam a întrat în lume păcatul, blăstēmul și moartea.

Sânta cruce se înalță azi în mijlocul păresimilor înaintea noastră spre închinare — precum se ridică odinioară pomul vieții în mijlocul raiului desfătării — ca pe de o parte aducēndu-ne aminte de căderea strămoșului nostru Adam să ne ferim de lăcomie, iară pe de altă parte, avēnd înaintea ochilor nostri sufletesci pilda Mântuitorului nostru Cristos să ne împotrivim ispitelor, să ne înfrānām poftetele mai ales acum în postul patimilor lui Cristos, ca astfel să ne învrednicim a primi cu demnitate pe Rēscumpărătoriu și Mântuitoriu sufletelor noastre de luminata zi a învierii.

¹⁾ *Griselini*: p. 94.

²⁾ *Schwicker*: *Geschichte des Temeser Banats*.

confiscat. După reintoarcere, crezēnd că în Ardeal viața îi este periclitată, se așază în Ungaria superioară, administrând moșiile situate în jurul Dobriștinului, Orădiei mari. Om vanitos și iubitoriu de mrire primi cu plăcere ofertul lui G. Bethlen și sub pretext, că credincioșii de confesiunea luterană, căreia aparține și densul, sunt periclități de catolicism, încep să ațite contra lui Rudolf a binefăcătoriuului seu. (Fessler: IV. p. 63).

¹⁾ Fessler: *Geschichte von Ungarn*.

²⁾ Pesty: *a szörényi banság, v. I. p. 88*.

³⁾ *Griselini*: p. 93.

⁴⁾ *Pesty*: *A szörényi banság, I. pag. 88*.

⁵⁾ *Fessler*: IV. p. 66, Bocskay nahm den Titel „Fürst von Siebenbürgen und der ungarischen Theile“.

⁶⁾ Istoriografi maghiari, de care ne folosim la lucrarea aceasta, cu scopul ca să preamărească virtuțile națiunei maghiare atribue toate succesele oligarhiei nemulțamite; iar *Griselini* (p. 94) descrie această întâmplare în următoriu chip: „Er (Bocskay) erhielt auf Befehl des Sultans 100.000 Ducaten; regulirte Truppen zu Pferd und zu Fuss; eine zahlreiche Schar Tataren, Artillerie und Munition“.

Precum în războaiă ostașul credincios văzând steagul domnitorului fălăind în fruntea oștirii, cu însuflețire îi urmează și ori cât de obosit ar fi de greutatea luptelor, văzând steagul uită de osteneală și cu puteri încordate năvăleşce asupra inamicului, jertfându-și sânge și viață, ca să salveze patria bătuită de dușman; astfel și noi, iubitorilor, văzând înainte-ne, în lupta vieții acesteia, falnicul steag, crucea, semnul de biruință al Împăratului împăraților, să ne reculegem de oboseala postirii de până acum și cu puteri înalte, insuflăte de acest steag, luptând mai departe în contra puternicului nostru inamic, în contra păcatului, ca niște ostași credincioși să urmăm împăratului nostru Cristos, salvându-ne averea noastră comună — sufletul — și patria noastră străbună — raiul fericii vecinice. — „Îndrăsușiți, ne zice Mântuitorul, de-mi urmați, căci eu am învins lumea!“ Veniți după mine și nu vă rușinați a mă mărturisi înaintea oamenilor, ca și eu să mărturisesc despre voi, să mijlocească pentru voi înaintea Tatălui meu ceresc.

În asemenea mod ne îndeamnă și în evanghelia de azi, când zice: „*Ori-cine voește să vină după mine, să se lăpede de sine, să-și ia crucea sa și să-mi urmeze mie*“. Sub „ori-cine“ pe toți ne înțelege, pe toți ne îndeamnă, dar mulți sunt chemați, însă puțini aleși.

Și oare de ce?

* BCU Cluj / Central

Omul cel căzut din fire e mai aploecat spre rău decât spre bine. Deși scântea dzească, consciința lui nepătată cunoaște binele și-l voește, totuși firea lui cea păcătoasă adesea îi întunecă mintea, îi covârșește consciința, și-n loc să facă binele, carele-l voește, îl ocoleşce și face răul, carele îl uresce. — Spre a putea urma lui Cristos cu vrednicie însă tocmai aceea să cere dela noi, ca să lăpădam firea cea păcătoasă, să ne desbrăcăm de omul cel învechit în păcate, să suprimăm în noi poftetele și înclinările spre plinirea celor rele, glasul ispitei, ce ne îndeamnă spre păcat și să eluptăm minții, consciinții noastre nestrucate domnia asupra voinții. — Cel ce vrea să urmeze lui Cristos să se lăpede de sine, de iubirea fără margini a eului său, a persoanei sale proprii și de ne iubirea de alții, carea-i face cu neputință a jertfi, ce i se cere pentru Dumnezeu și pentru aproapele.

„Să iubesci pe Domnul Dumnezeuul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău, din toată puterea ta și cu tot cugetul tău și pe aproapele tău, ca însuși pe tine“, a zis Mântuitorul către legiuitorul farisău, carele venind la dînsul l'a întrebat, care poruncă e mai mare în legea lui Moise. Evangelistul Mateiu ne spune și cauza (c. 22, v. 35), din care acest legiuitor i-a pus lui Cristos această întrebare, adică spre a-l ispiti; căci de știut, vedem dela evangelistul Luca, (c. 10, v. 27) că scia el, care e cea dintâi și cea mai mare poruncă a legii. Legiuitorii, ca și poporul de rînd iudeu, cunosceau întreaga lege și profetii, însă în nemărginita lor iubire de sine uitat-au de Dumnezeu

cel milostiv, carele de atâtea primejdii i-a ferit, carele i-a scăpat de asuprirea regilor egipteni, și prin 40 de ani de părăgire prin pusturile Arabiei i-a hrănit cu mană din ceriu, i-a adăpat cu apă din stăncile despicate prin toiagul lui Moise, și i-a condus în țara făgăduinții, în pământul Canaanului. Ei au uitat toate aceste binefaceri și când s'au văzut tot prin ajutorul dumnezeesc stăpâni peste pământul Canaanului, în loc să-i rămână lui credincioși, să-i slujască și să-l iubească cu toată căldura inimii, ei în sumeția lor datu-s'au desfrîului, destrăbălării, închinatu-sau zărilor păgâni, idolilor, până ce drept pedeapsă pentru nemulțămirea lor, drept răsplată pentru fără delegile lor au ajuns în robia Babilonului. Atât de nerecunoscători arătându-se ei față de Dumnezeu, nu e mirare, dacă iubirea lor față de aproapele era și mai neînsemnată și mai mărginită. Ei socoteau ca aproape al lor numai pe cel de un sânge, de un neam cu ei, iară pe toți ceilalți de nemernici și străini, de dușmanii lor și deci vrednici de desprețuit, vrednici de prigonit, ba chiar de nimicuit de pe fața pământului. Poporul jidovesc scia din legea și profetii lor, că va să vină un Mântuitoriu, care va libera întreg neamul omenesc de păcatul strămoșesc și de osînda morții. În orbia minții lor și amorul de sine fără margini însă socoteau, că acest mântuitoriu va veni să-i libereze numai pe dînsii de sub jugul dușmanului, din sclăvia Romanilor, ca apoi devenind ei puternici și mari să subjuge și să stăpânească toate împărățiile pământului. Iară când s'au văzut amăgiți în așteptările lor, când au văzut, că Mântuitorul așteptat și sosit n'a venit să întemeieze o împărăție pămîntească numai pentru dînsii, ci una cerească pentru întreg neamul omenesc, răsvrătitu-s-au în contra lui, prigonitu-l-au și l-au chinuit, iară mai pe urmă l-au pironit pe cruce.

Atât de nerecunoscătoriu a fost poporul jidovesc față de binefacerea prea îndurată a lui Dumnezeu, atât de răuvoitoriu și prigonitoriu față de popoarele de alt neam.

De aceea și zice Dumnezeu despre poporul său ales: „*Iată vin zile, când voi face așezământ nou cu casa lui Israel nu după așezământul, ce l'am făcut cu părinții lor, în ziua când i-am scos din pământul Egiptului. Iară așezământul, care-l voi face cu casa lui Israel după acele zile este: Pune-voi legile mele în cugetul lor și în inima lor le voi scrie și voi fi lor Dumnezeu și ei îmi vor fi mie popor*“. (Evr. 8 8—10). Acest așezământ nou, despre care se amintesc aici, e așezământul legii noaue, e testamentul nou, iar poporul cel nou, e poporul creștinesc, numit și israelul cel nou. Acest popor trebuie să aibă legile dumnezeiești săpate în inimă, iară nu în peatră sau scrise pe hârtie, cu rîvnă să adoreze pe Dumnezeu și cu sinceritate să iubească pe aproapele. — Ar trebui să le aibă! Cu durere însă trebuie să vedem, că unele ramuri din poporul cel mare creștinesc, unele familii din neamul cel estins creștinesc departe de a avea săpată în inimă iubirea către Dumnezeu și către

aproapele, sunt mai nerecunoscătoare și sumete decât poporul iudeesc, mai asupritoare și pătimase decât popoarele păgâne. În loc de a se mulțumi cu bunurile câștigate prin ajutorul lui Dumnezeu, ele cu mâni nelegiuite se ating de avutul aproapelui, cu lăcomie nesățioasă rîvnesc la tesaurul cel mai scump al fraților lor sufletești, iară în trufia inimilor cred a putea exista și fără ajutorul lui Dumnezeu, lăpădându-se de el. Astfel de popoare abuzează, în mod nevrednic de marelui nume de creștin, ce se derivă dela Cristos, idealul și întruparea tuturor virtuților. La unii ca aceștia atât de bine se potrivește, ceea ce a zis Dumnezeu prin gura profetului Isaia despre poporul iudeesc: „Acest popor numai cu gura se apropie de mine și cu buzele mă onorează, iară inima lor departe este de mine”. (Mat. 15, 8).

(Va urma)

De la Comunitatea de avere

Mercuri la 15/28 Martie a. c. s'a ținut adunarea ordinară de primăvară a reprezentanții Comunității de avere. După ce se constată prezența membrilor, președintele *Ilie Curescu* deschide adunarea în fața dlui vice comite *Carol de Fialka* în calitate de comisariu guvernial substituit.

Înainte de a se trece la ordinea zilei dl *F. Müller* roagă presidiul să-i răspundă, cum stă cu fondul de pensii pentru amployații comunității de avere? I-se răspunde, ca până ce nu se rezolvă chestiunea pendentă de guvern, că rămâne-va administrarea comunității mai departe sub conducerea reprezentanților ei sau o ia guvernul, până atunci nu se poate face nimic în cauză, de altmintelea — zice dl president — s'au luat oare care dispoziții pentru pensionarea officianților.

Darea de samă despre dispozițiile și întemplările mai însemnate dela ultima adunare încoaci se ia la cunoștință din partea adunării. Din aceasta dare de samă, care se ocupă amănunțit cu afaceri administrative scoatem la iveală, că guvernul a aprobat cumpărarea unor intravilane cu fl. 20000, în scopul de a se zidi edificii necesare pentru trebuințele comunității, și casul cu furtul de fl. 14.220 întemplat săptămâna trecută.

Din socoțile prezentate adunării generale rezultă, că venitele comunității de avere din anul 1899 sunt fl. 99864.61, iar spesele fl. 103964.85 prin urmare anul trecut s'a încheiat cu un deficit de fl. 4100124. Deficitul acesta însă în faptă nu există, dacă considerăm, că Comunitatea de avere a spesat pe lucruri neprelimate, dar indispensabile și întărite din partea forurilor mai înalte suma de peste fl. 7000 și

dacă ar fi încurs suma de fl. 12700, cu care datorează societatea de mine și uzine din Calan pentru lemne cumpărate, care sumă în înțelesul contractului abia în anul acesta are a se solvi. Averea în bani și hârtii de valoare la finea anului este fl. 209,179.36; iar averea totală fl. 16,949.179.11. — Venitele caselor, ce stau sub administrarea Comunității de avere, la finea anului 1899 sunt fl. 2872.77, spesele fl. 3255.79; averea în bani și hârtii de valoare fl. 22,720.63, în total 91.514.06. Pe lângă acestea comunitatea mai administrează un fond gimnasia, creat de sine, de fl. 41.861.28.

S'au deliberat favorabil propunerile Comitetului referitoare la cedarea, respective schimbul mai multor parcele spre scopuri agronomice a împăduririlor din comunele Borloveni, Șopotul vechiu și nou, Tisovița, Toploț, Bogoltin, Cornearva etc, prin ce se va sătisface în câțva lipselor de pământ a împăduririlor din comunele numite.

Resolvându-se mai multe cereri și luându-se decisiuni, între cari și zidirea edificiilor, de cari am amintit, presidiul încheie adunarea între vii aclamațiuni de „să traiească“!

Răsboiul în Africa

Colonelul Plumer, carele înainta dinspre nord către Mafeking fu în 16 a lunei curente st. nou bătut de Buri la Lobato.

Burii, cari s'au luptat contra generarilor Clemens, Brabant și Gatacre, se aflau într'o stare rea din momentul ocupării orașului Bloemfontein din partea marșalului Roberts, pentru că armata principală engleză se afla în spatole lor. Ei se împreunară sub comanda generalului Olivier, ca la 5000 oameni cu circa 15 tunuri, și încercară să încungiure spre ost Bloemfonteinul și așa să scape spre Kronstadt. Marșalul Roberts trâmise pe generalul French, ca să le închidă drumul de retragere; acesta însă ajunsese prea târziu așa că Burii se puteau în 23 Martie considera ca scăpați. French se întoarse la Bloemfontein în 25 Martie st. nou.

Lordul Kitchener fu trâmisi spre vest, ca să suprimă reșcoala. Aceasta însă nu-i succese. Reșcoala e în creștere și în ost.

Marșalul Roberts și generalul Buller încă nu s'au mișcat din pozițiunile lor.

Nisec telegrame mai noi vestesc, că comandantul suprem al Burilor, neînfrîntul Joubert a murit, și că comanda supremă ar fi luat-o presidentul Krüger.

Varietăți

Deputați preoțesci la sinodul eparhial s'au mai ales: protopresbiterul Dr. *George Popoviciu* în Zgribesci, protopresbiterul *Alexandru Popoviciu* în Oravița, presbiterul *Aurel Drăgan* în Jebel, protopresbiterul *Filip Adam* în Sasca Montană, presbiterul *Luca Lazarescu* în Fizeș, presbiterul *Ioan Cocora* în Verșeț, presbiterul *Mihail Blidariu* în Bozoviciu, presbiterul *David Terfaloagă* în Reșița-Montană.

Mulțămită publică. Dl Ioan Popoviciu, preot în Valeapai aranjând în comuna sa o petrecere a trimis subscrierului suma de 52 cor. 80 fil. pentru fondul din care să se zidească o capelă la Internatul din loc. Primească DSa cele mai călduroase mulțămite. Dr. Olariu.

Absolvarea preoților dela serviciul curțiilor cu jurați. Ministrul de iustitie a adresat un circulariu președintilor tuturor tribunalelor și curțiilor cu jurați, prin care comunică, că *loși preoții* sunt scutiți de oficiul curțiilor cu jurați.

† **Nicolae Dumba.** Ilustrul senator și consilier intim al Maicstății Sale, *Nicolae Dumba*, de origine macedo-român a murit repentin Sâmbătă în Budapesta, unde mersese să-și viziteze rudele. Dumba s'a născut în Iulie 1830 în Doebing lângă Viena; studiile le-a urmat în gimnasiul academic din Viena, apoi se consacră carierei comerciale și după o lungă călătorie de studii în Orient luă conducerea marelui țesătorii Tattendorf lângă Wiener-Neustadt. Marele său entuziasm pentru muzică și artele frumoase îl puse în contact cu toate cecurile artistice, fiind considerat în cel mai înalt grad ca un adevărat Maecena al artelor. În 1856 luă conducerea societății artistice, fu ales vice-președinte al societății de muzică și președinte al societății de cant. Casa sa a fost un timp îndelungat centrul vieții artistice a Vienei. În viața politică intră în Iunie 1870, când alegătorii din Wiener-Neustadt îl aleseră deputat în Landtag. La 1885 a renunțat la re alegere și a fost numit membru în senat. A avut un rol important în delegațiunea Austriei, unde în calitate de raportor al comisiunii afacerilor de externe a rostit discursuri de mare importanță pentru *regatul Român*. Nicolae Dumba urma să-și serbeze în acest an a 70-a aniversare a născerei sale. În cercurile amicilor săi se făceau mari preparative spre a sărbători într'un mod deosebit pe acest bărbat atât de popular în Viena. Se află actualminte sub presă un mare Album-Dumba, care conține dedicații ale celor mai eminenți autori și învățați. A lăsat în urma sa o avere de 30 milioane, printre care multe proprietăți în România.

„**Junimea**“ soc. acad. din Cernăuți în ședința plenară ordinară din 18 Februar a. c. și-a constituit comitetul pentru II. semestru al anului administrativ 1899/900 în următorul mod: Președinte: *Tcofil Tarnavschî*, stud. iur; Vicepreședinte: *Act. Piotrowschi Petrescu*, stud. iur; Secretariu I.: *Georgiu Bărtoiu*, stud. iur; Secretariu II.: *Arș. Luția*, stud. fil; Casariu:

Eugen Iliut, stud. iur; Controlor: *Mihai Bărtoiu*, stud. iur; Bibliotecariu: *Dumitru Popescu*, stud. iur; Econom: *Simion Șutu*, stud. fil.

Declarațiune. Primit următoarele șire spre publicare: „În nr. 1391 al foii *Orsonaer Wochenblatt* se scrie, că subscrierul în fruntea antistei comunale aș fi întâmpinat pe membrii Reuniunii învățătoresci magiare despărțământul Orșova —, când au sosit în Iablașița la adunarea lor din 10 Martie n. La aceste sciri ale numitei foi declar, că neavând nimic nici în clin nici în mănec cu numita Reuniune, nu i-am întâmpinat membrii, ba nici la sosirea lor n'am fost de față. La prelegerile ținute în școală, ca păstoriu al satului, am fost simplu privitoriu. Iablașița, la 12 Martie v., 1900. *George Tătucu*, preot.

Societate comercială pe acții. Fruntașii din comuna Armeniș intenționează înființarea unei societăți comerciale cu un capital social de 8000 de coroane împărțit în 400 de acții. Subscrierea acțiilor se face până la 30 Aprilie st. n. a. c. O listă de subscriere se află și la Redacțiunea „Foi Diecesane.“

Bibliografie. În editura Tipografiei și Librăriei diecesane au apărut: *Dr. Petru Barbu — Istorioare Biblice*, II Carte de Religiuine pentru școlile populare. Cu adausurile A) *Despre Sânta Scriptură*, B) *Rugăciuni* a) de dimineața, b) nainte de masă, c) după masă, d) de sara și C) *Simbolul credinții*. Cartea este aprobată de Ven. Consistoriu gr. or. române din Arad, Caransebeș și Oradea-Mare. — *Ediția III.* — Format 8°, 64 pag. — *Prețul 30 fil.*

Posta Redacției

Dlul S. A.: Primitind — poate din eroare — text geruân, l-am tradus românește.

Licitațiuni minuende

Pe baza încuviințării Venerabilului Consistoriu diecesan ddto 23 Februarie 1900 Nru 674. B. se escrie licitațiune minuendă pentru zidirea bisericii din **Hitiași**, protopopiatul Buziaș.

Prețul de strigare este 16.232 cor. 84 fil.

Licitația se va ținea în 30/12 Aprilie 1900 la 11 oare a. m. în școală.

Reflectanți au să depună 10 % vadiu în bani sau hârtii de valoare.

Planul și specificațiunea de măsuri și spese se pot vedea la oficiul paroh din loc.

Hitiaș, 5 Martie 1900.

2—3 | 17 |

Comitetul parohial

Pentru edificarea de nou a bisericii și școalei din comuna **Rugi** (Ruzs), protopresbiteratul Caransebeșului, se escrie licitațiune minuendă în înțelesul ordinațiunei Venerabilului Consistoriu diecesan ddto 21 Februarie 1900 Nr. 571 B. cu prețul de esclamar:

a) pentru zidirea bisericii 26,164 cor. 60 fileri:

bi pentru edificarea școlii 6218 cor. 10 fileri.
Licitățiunea se va ținea Marți în 11 24 Aprilie
1900 la 11 oare a. m. în edificiul școlii sau casei
comunale din Rugi.

Reflectanții întreprinzători vor avea să se pre-
senteze la fața locului și înainte de licitație vor de-
pune 10 % din prețul licitațiunei ca vadiu.

Planurile și specificațiunile de spese și măsuri
se pot vedea la oficiul parohial din Rugi.

Rugi, din ședința comitetului parohial, ținută la
3 Martie, 1900.

[18] 1—3

Andrei Ghidiu

protopresbiter.

În 29 April st. n. 1900 se va ținea la Casa co-
munală licitațiune minuendă pentru acoperirea cu
aramă a turnului bisericii din **Reșița-Română**. Prețul
de esclamare este 2068 cor. 80 fil.

Reflectanții au să depună înainte de licitare la
epitropia parohială vadiu de 10%, din prețul de es-
clamare.

1—3 [19]

Condițiunile licitațiunii precum și specificațiunile
de spese, măsuri etc. se pot vedea în toată ziua la
notariul comitetului parohial Stefan Albu, învățătoriu.

Reșița-Română, la 28 Martie st. n., 1900.

G. Nicolaeviciu

preș. com. par.

Stefan Albu

not. com par.

STANDARD

Societatea de asigurare pe viață

Centrala: *Edinburg*.

Fondată în 1825

Filială p. Ungaria: Budapesta, V. Fördőtcza 4.

Venit curat: 28 mil. de cor.

Avere totală: 222 mil. de cor.

Plătiri pentru asigurări pe casul morții: 460
milioane coroane.

Favoruri considerabile ale polițelor Standard:
Siguranță deplină. Premii scăzute, asemănate cu pre-
miile altor societăți, premiile noastre de curând reduse
sunt nespuse de favorabile. Asigurările noastre au
deplină valoare și în cas când plățirea unui premiu
nu s'a efectuit, și anume: dacă polița are deja 5 ani
de plățire, ea nu-și pierde valoarea în cas de neplătire,
ci numai după 13 luni dela ziua terminului de plată.
În cas, când cel asigurat moare în acest restimp de
13 luni fără să fie plătit premiul la termen, societatea
e îndatorată a plăti întregă suma asigurată pe lângă
detragerea premiului restant. În cazul morții prin duel
ori sinucidere, Standard plătesce capitalul asigurat,
dacă polița are valoare de cel puțin un an. Asigură
și pe termene fixe. O poliță, după doi ani, nu mai
poate fi atăcată. — Sumele asigurate le plătesc
societatea *imediat* după primirea documentelor necesare.
Asigurările ce se cuvin celor favorizați (văduvei,
copiilor, urmașilor) *nu pot fi sechestrate* pentru datoriile
celui asigurat.

Ori-ce deslușiri se dau la Agentul principal în
Caransebeș:

2—3 [15]

DIMITRIE TOMA.

Tabela comparativă a premiilor diferitelor societăți

Asigurare în cazul de moarte. Fără parte la profit

Premiile anuale pentru un capital de 10.000

Numele societății	Eteata celui asigurat		
	25 ani	35 ani	45 ani
Allianz	196.20	257.90	365.70
Anker	192. —	255. —	361. —
Assicurazioni Generali	193. —	249. —	343. —
Donau	197.10	259.80	367. —
Erste ung. Ailg.	187.80	249.60	356.90
Foncière	193. —	259. —	376. —
Gresham	193. —	249. —	343. —
L'Aligle	198.90	255.60	348.30
Phönix	197.40	252.20	350.60
Riunione Adriatica	196. —	257. —	362. —
STANDARD	176.30	227.50	325. —

Grijiți de copiii vostri!

N'a fost nici odată, când soartea
omenească să fie fost mai mult supusă
schimbării de cât azi, azi când raporturile
de ereditate au devenit atât de grele.

Accasta împrejurare este cauza de ce
se întâmplă atât de adeseori să vedem, cum
căsătorii încheiate cu speranțe îndreptățite,
cum familii nu se pot susține decât cu
continuă luptă crâncenă și prea adeseori le
vedem desfăcându-se.

Deci bine facem, *dacă ne îngrijim de
timpuriu de zestreă fetelor noastre cât și de
capitalul de început pentru fiii nostri*, căști-
gându-ne o poliță la

„Prima Reuniune pentru înzestrarea fetelor ca consorțiu“

Institut pentru asigurarea băieților și fetițelor

Budapesta

în casa institutului *Bulevardul Elisabeta*
Nr. 40/42.

Acest institut poate reprivi asupra
unei activități bine cuvântate *de 36 de ani*
La acest institut *plătind la zi câțiva fileri*
se pot asigura fete și băieți pe suma de 1000—
10.000 de coroane. În cas dacă asiguratorul
moare, plățirile înceată și copilul asigurat
capătă capitalul asigurat la timpul defipt
dimpreună cu 50%, din venit.

Tacse de polițe și de timbru nu se
plătesc ca la altele institute.

Prospecte, declarațiuni de intrare pre-
cum și ori-ce fel de desluciri dă

Representanța generală

a „Primei reuniuni pentru înzestrarea fete-
lor“ din Caransebeș

3—9 [11]

Lazar Sciopon

INTERSTI TRAJENIILOR

Valabil dela 1 Octomvre 1899

Budapesta gara de vest (ny. p. n.) — Orşova — Verşiorova

Or. Ex.	P.	P.	A.	P.	Os. Ex.	Statiunile	O. Ex.	Os. Ex.	P.	P.	A.	P.
I	I-III	I-III	I-II	I-III	I		I	I	I-III	I-III	I-II	I-III
1200	816	830	230	700	1015	Budapesta	1230	330	716	.	125	740
505	148	531	802	544	304	Timisoara-Josefn	895	1216	925	.	730	133
	600	1144	1144	914		Bazias			430	.	325	922
	744	1010	1010	100	e	Bazias	e	e	430	.	400	922
	381	1065	1065	1000	e	St. Miklósul-Mare	e	e	430	.	500	500
	1116	500	500	1000	e	Arad	e	e	500	.	1105	1105
	955	430	430	430	e	St. Miklósul-Mare	e	e	1055	.	1033	344
Duminea	914	615	810	715	340	Bazias	757	1210	1019	.	1000	744
	212	628	821	738	301	Timisoara-Josefn	716		800	.	700	600
	234	633	832	742		Timisoara-Fabrită			1144	.	714	101
	914	633	832	742		Maria-Rudna			382	.	714	731
	230	633	832	742		Maria-Rudna			382	.	700	731
	400	832	929	730	410	Timisoara-Fabrită	745	1000	710	1233	1233	633
	834	834	929	834	410	Lugos	610	1000	627	634	720	1233
	244	244	244	244	410	Bazias	610	1000	627	518	633	1137
	145	145	145	145	410	Marghina	.	.	145	.	.	630
	145	145	145	145	410	M. Iliu	.	.	145	.	pl. 325	710
	pl. 235	pl. 235	pl. 235	pl. 235	410	Bazias	.	.	755	.	115	214
Duminea	730	145	145	640	412	pleacă	614	1058	610	514	633	1118
	710	635	635	640	412	pleacă	602	1015	615	410	537	1018
	405	831	929	904	412	pl. Comia: sos. Caranscheg	315	730	515	410	238	640
	514	941	1256	1256	412	pl. Comia: sos. Orşova	238	710	1230	.	226	226
	828	941	111	230	731	Orşova	244	700	1230	.	226	218
	917	.	120	230	731	Verşiorova			1230	.		

Budapesta, gara de Vest (ny. p. n.) — Timişoara — Bazias

P.	M.	P.	P.	P.	P.	Statiunile	P.	P.	P.	P.	P.	P.
I-III	I-III	I-III	I-III	I III	I-III		I-III	I-III	I-III	I-III	I-III	I-III
700	700	815	.	830	230	Budapesta	125700	125700	740	715	715	715
544	544	140	.	511892	802	Timisoara-Josefn	70925	70925	153	925	925	925
612	1100	230	.	820	820	Timisoara-Josefn	634	708	130	610	840	840
621	1112	230	.	828	826	Chisoda	623	652	119	757	831	831
	100	.	.	1010	1010	Bazias	430	.	.	420	.	.
456	.	240	.	430	.	Bazias	.	100	.	.	1010	1010
651	.	307	.	830	.	Chisoda	.	651	118	.	820	820
621	.	307	.	827	.	Jebel	.	622	1250	.	822	822
930	.	500	.	943 s. Verşiorova	.	Boca	Timisoara pl. 435	930	1015	540	540	540
425 pl. Tolava	.	1015	.	540	.	Boca	Timisoara pl. 435	930	1015	540	540	
650	.	308	.	826	.	Jebel	.	621	1247	.	727	727
708	.	321	.	911	.	Verşiorova	.	608	1234	.	741	741
815	.	415	.	1010	.	Gatina	.	508	1108	.	623	623
1011	.	610	.	1150	.	N-Bogşa	.	340	915	.	440	440
340	.	915	.	440	.	N-Bogşa	.	1011	610	.	1150	1150
508	.	1103	.	628	.	Talata	.	815	415	.	1010	1010
717	.	320	.	917	.	Verşiorova	.	603	1230	.	730	730
827	.	431	.	1123	.	Verşiorova	.	434	1120	.	736	736
610	.	322	.	630	.	Bazias	.	1120	1120	.	222	222
322	.	322	.	502	.	Gatina	.	430	320	.	430	430
1218	.	1033	.	502	.	T-Gabina	.	320	320	.	201	201
1140	.	1033	.	502	.	Panciova	.	410	410	.	230	230
410	.	1064	.	430	.	T-Gabina	.	1140	1094	.	1094	1094
527	.	350	.	232	.	Bazias	.	1218	352	.	1033	1033
320	.	.	.	232	.	Bazias	.	.	610	.	.	.
837	.	44	.	1033	.	Verşiorova	.	430	1115	.	537	537
907	.	514	.	1100	.	Verşiorova	.	417	1143	.	510	510
304	.	1040	.	1162	.	Arina	Oravita pl. 225	417	510	.	1105	1105
913	.	530	.	1106	.	Arina	.	407	1037	.	506	506
954	.	600	.	1144	.	Isenova	.	325	955	.	430	430
						Bazias	.					

Observări: Oarele, ce stau de a stanga statiunilor, să se citească de sus în jos; iar cele ce stau de a dreapta de jos în sus. Timpul dela 6 ore dimineața până la 5 ore și 59 minute sara, este însemnat cu sublinierea minutelor. Or. Ex.=Trenul orient-expres, Os. Ex.=Trenul Ostende-expres, A.=Tren accelerat, P.=Tren de persoane, M.=Tren mustocat.